

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] oratio sit appetitiuæ virtutis, vel cognitiuæ? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

Vtrum oratio sit actus appetitiue virtutis?

438 **A**D primum sic proceditur. Videtur, quod oratio sit actus appetitiue virtutis. Orationis enim est exaudiri. Sed desiderium est quod exauditur à Deo, secundum illud Psal. noni, Desiderium pauperum exaudiuit Dominus. Ergo oratio est desiderium. Sed desiderium est actus appetitiue virtutis. Ergo & oratio.

¶ 2 Præterea, Dion. dicit in 3. cap. *de diu. nom. Ante omnia ab oratione incipere est vtile, sicut Deo nos ipsos tradentes & vnientes. Sed vnio ad Deum per amorem fit, qui pertinet ad vim appetitiuam. Ergo oratio ad vim appetitiuam pertinet.

¶ 3 Præterea, *Philosophus in 3. de anima, ponit duas operationes intellectuæ partis: quarum prima est indiuisibilium intelligentia, per quam scilicet apprehendimus de vnoquoque quid est. Secunda verò est compositio, & diuisio, per quam scilicet apprehenditur aliquid esse, vel non esse: quibus tertia additur ratiocinari, procedendo scilicet de notis ad ignota. Sed oratio ad nullam istarum operationum reducitur. Ergo non est actus intellectuæ virtutis, sed appetitiue.

lib 10. c. 14. cuius princ. est Orthodoxus, in princ. Ps. 78. nō multum remotè à fine.

SED contra est, quod *Isidor. dicit in lib. Etym. quod orare idem est quod dicere. Sed dictio pertinet ad intellectum. Ergo oratio non est actus appetitiue virtutis, sed intellectuæ.

RESPONDEO dicendum, quod secundum *Cassiod. oratio dicitur, quasi eris ratio. Ratio autè speculatiua, & practica in hoc differunt, quod ratio speculatiua est apprehensiuu solum rerum; ratio verò practica est non solum apprehensiuu, sed etiã causatiua. Est autè aliquid alterius causa dupliciter. Vno quidè modo perfectè necessitatem inducendo; & hoc contingit quando effectus totaliter subditur potestati causæ. Alio verò modo imperfectè solum disponendo: quando scilicet effectus non subditur potestati causæ tota-

totaliter. Sic ergo & ratio dupliciter est causa ali-
 quorū. Vno quidem modo, sicut necessitatē imponēs,
 Et hoc modo ad rationē pertinet imperare non solū
 inferioribus potentijs & mēbris corporis, sed etiam
 hominibus subiectis: quod quidē fit imperando. Alio
 modo sicut inducens, & quodammodo disponens. Et
 hoc modo ratio petit aliquid fieri ab his, qui ei non
 subijciuntur, siue sint æquales, siue sint superiores.
 Vtrumque autem horū, scilicet & imperare & pete-
 re siue deprecari, ordinationem quamdam importāt;
 prout scilicet homo disponit aliquid per aliud esse
 faciendū: vnde pertinent ad rationem, cuius est ordi-
 nare. Propter quod Philof. * dicit in 1. Ethic. quod
 ad optima deprecatur ratio. Sic autem nunc loqui-
 mur de oratione, prout significat quādam depreca-
 tionē vel petitionem, secundum quod Aug. dicit in
 lib. de verb. Domini, quod oratio petitio quādam
 est. Et * Damascenus dicit in tertio libro, quod
 oratio est petitio decentium à Deo. Sic ergo pa-
 tet quod oratio, de qua nunc loquimur, est ratio-
 nis actus.

*c. vlt. so-
mo 5.*

*de orth.
fid. 24.
in princ.*

Ad primum ergo dicendum, quod desiderium
 pauperum dicitur Dominus exaudire, vel quia desi-
 derium est causa petendi: cum petitio quodammodo
 sit desiderij interpres. Vel hoc dicitur ad ostē-
 dendum exauditionis velocitatem: quia scilicet
 dum adhuc aliquid in desiderio pauperum est, Deus
 exaudit antequam orationem proponant: secundum
 illud Esa. 65. Eritque antequam clament, ego exau-
 diam eos.

Ad secundum dicendum, quod sicut supra dictum
 est, voluntas mouet rationem ad suum finem. Vnde
 nihil prohibet mouente voluntate, actum rationis
 tendere in finem charitatis, qui est Deo vniri. Ten-
 dit autem oratio in Deum, quasi à voluntate charita-
 tis mota dupliciter. Vno quidem modo ex parte
 eius quod petitur: quia hoc præcipuè est in oratione
 petendum, vt Deo vniamur, secundum illud Psal. 26.
 Vnam

*1. p. 9. 8.
a. 4. et 1.
2. 9. 2.
1. ad 3. et
9. 8. 2. ar.
1. ad 1.*

Vnam petij à Domino, hanc requiram, vt inhabitem in domo domini omnibus diebus vitæ meæ. Alio modo ex parte ipsius petentis; quem oportet accedere ad eum, à quo petit, vel loco sicut ad hominem, vel mente sicut ad Deum. Vnde dicit * ibidem, quòd

*e. 13. de
diu nom.
paulo a
princ.
tit 3. ort.
fid. c. 24.
in princ.
in corpo-
re art.*

quando orationibus inuocamus Deum, reuelata mente adsumus ipsi. Et secundum hoc etiam Damasc. dicit, quòd oratio est ascensus mentis in Deum.

Ad tertium dicendum, quòd illi tres actus pertinent ad rationem speculatiuam. Sed vterius ad rationem practicam pertinet causare aliquid per modum imperij, vel per modum punitionis, vt * dictum est.

ARTIC. II.

Vtrum sit conueniens orare?

439
*a. dif. 15.
q. 4. a. 1.
q. 3. ad 1.
2. q. 3.
et ver. q.
5. art. 2.
cor. q.
opus 3. c.
255.*

*li. 2. de be-
nes. c. 1.
circa fin.*

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd non sit conueniens orare. Oratio enim videtur esse necessaria ad hoc, quòd intremus ei à quo petimus, id quo indigemus. Sed sicut dicitur Mat. 6. Scit pater vester, quia his omnibus indigetis. Ergo non est conueniens Deum orare.

¶ 2 Præterea, Per orationem fleatur animus eius qui oratur, vt faciat quòd ab eo petitur. Sed animus Dei est immutabilis, & inflexibilis, secundum illud 1. Regum 15. Porro triumphator in Israel non pœter, nec pœnitentia fleatur. Ergo non est conueniens, quòd Deum oremus.

¶ 3 Præterea, Liberalius est dare aliquid non petenti, quàm dare petenti: quia sicut * Seneca dicit, Nulla res carius emitur, quàm quæ precibus empta est. Sed Deus est liberalissimus. Ergo non videtur esse conueniens, quòd Deum oremus.

SED contra est, quòd dicitur Luc. 18. Oportet semper orare, & non desicere.

RESPONDEO dicendum, quòd triplex fuit circa orationem antiquorum error. Quidam enim posuerunt quod res humanæ non reguntur diuina prouidentia: ex quo sequitur, quod vanum sit orare, & omnino Deum colere.

Et